

Het Rijk signaleert een aantal trends op het gebied van Het Nieuwe Werken en is bezig met een inhaalslag die leidt tot de 'Ambtenaar voor de Toekomst'. Om deze transformatie te versnellen heeft het team 'Ambtenaar voor de Toekomst' in samenwerking met Steelcase een pilootruimte ingericht op de bovenste verdieping van de Hoftoren. Hier kunnen zowel ambtenaren als andere geïnteresseerden ervaren hoe het is om tijd- en plaatsafhankelijk te werken.

Het Nieuwe Werken – state-of-the-art werkomgeving voor ambtenaren

‘Om medewerkers enthousiast te maken, leek het ons beter ze te laten ervaren hoe hun toekomstige werkplek eruit zal zien en hoe het is om plaats- en tijdonafhankelijk te werken. We hebben het concept van Het Nieuwe werken in de vorm van een pilootruimte gepresenteerd en deze werd zeer goed ontvangen.’

Marloes Pomp, projectmanager 'Ambtenaar voor de Toekomst'

Het Rijk heeft verschillende trends gesignaleerd die een transformatie binnen de overheid onvermijdelijk maken. Eén hiervan is de vergrijzing en de toenemende culturele diversiteit van de Nederlandse bevolking, waardoor jongere medewerkers het werk van de ouderen overnemen, voorkeuren van medewerkers veranderen en nieuwe manieren van samenwerken en netwerken ontstaan. Ook de digitalisering en de overheidsfinanciën die onder druk staan zijn thema's die voor de ministeries van strategisch belang zijn.

'Het doel is beter, slimmer en efficiënter te werken. En daarbij kom je toe met minder werkplekken. Collega's zien elkaar minder vaak door Het Nieuwe Werken. Ontmoeten ze elkaar in real life dan moet dat goed worden ondersteund en extra leuk zijn, collega's moeten graag naar kantoor komen.'

Transformatie

Om deze veranderingen te ondersteunen is een transformatie binnen Het Rijk nodig. De transformatie naar Het Nieuwe Werken gaat voor een groot deel om het mobiliseren van mensen. Daarom werd het project 'Ambtenaar voor de Toekomst' in het leven geroepen, nu anderhalf jaar geleden. Het projectteam "Ambtenaar voor de Toekomst" van Marloes Pomp merkte al snel dat ook andere organisaties de omslag maken naar Het Nieuwe Werken. Vragen die bij organisaties opkomen zijn: Wat betekent **tijd- en plaatsongebonden werken** voor IT, P&O en management en hoe gaat het nu precies in zijn werk? Het team onderzocht hoe Het Nieuwe Werken optimaal kan worden ondersteund en hoe **het kantoor steeds meer als ontmoetingsplaats kan functioneren**.

Pomp en haar team wilden een voorbeeld stellen zijn waarin deze vragen beantwoord worden en bedacht een creatieve manier om de verandering op gang te krijgen. **Een tot de verbeelding sprekende pilotruimte** waar bezoekers, alle medewerkers van Het Rijk en kunnen proeven wat Het Nieuwe Werken daadwerkelijk inhoudt en waar het goede voorbeeld kan worden gegeven. Een standaard change management traject was dan ook niet aan de orde. "De ervaring is cruciaal, **je moet ervaren dat het echt anders is**. Je wilt nooit meer terug naar een negen tot vijf baan als je eenmaal geroken hebt aan Het Nieuwe Werken", verklaart Pomp de aanpak.

Pomp wilde een leverancier die weet wat Het Nieuwe Werken inhoudt en voldoende kennis en ervaring op dit gebied heeft en zodoende snel en zonder veel gedoe een ruimte kan inrichten. Pomp nodigde verschillende kantoorinrichters uit om een voorstel uit te werken. Uit het voorstel van Steelcase bleek dat ze veel kennis en ervaring hadden en daarom werd Steelcase gevraagd de pilotruimte in te richten. De **focus moest liggen op de werkplek zelf** en niet op de randvoorwaarden en het afstemmen binnen de Rijksdienst. Pomp: “Steelcase pakte het idee van de pilot direct op en **aan alles werd gedacht**, zoals aan **duurzaamheid** en **activiteit gebaseerd werken**. Steelcase begreep onze bedoelingen direct en ze hadden er zelf net zo veel lol in als wij. Dan krijg je dingen gedaan!”

Implementatie

Omdat Steelcase dezelfde visie heeft als Pomp was het een gemakkelijke samenwerking. Pomp: “Steelcase weet hoe je Het Nieuwe Werken vorm kunt geven. Ze hebben fantastische ideeën gelanceerd die we ook hebben doorgevoerd.” Binnen één week was de pilotruimte ingericht. Dat had niet gekund zonder de partners van Steelcase, waaronder Ambius, Connex, deblick, Desso, Ecosmart, NedPalm, Polyvision en Waldmann. Deze **duurzame en innovatieve partners** zijn door Steelcase **geselecteerd om van de afdeling één geheel te maken**. Zo leverde NedPalm de groenvoorziening, Desso het tapijt en Polyvision de interactieve whiteboards. Steelcase zorgde dat alles op rolletjes verliep en de leveranciers goed op elkaar aansloten. Voor het resultaat was het van doorslaggevend belang dat alle leveranciers enthousiast over het project waren, **ze gingen door tot alles in de puntjes klopte**. Pomp: “Steelcase heeft een win-winsituatie gecreëerd voor alle betrokken partijen. Zodra alles op zijn plek stond kon je zien **hoe goed het concept is en hoe mooi alles bij elkaar past.**”

'Over tien jaar
wordt 80
procent van
het werk
gezamenlijk
uitgevoerd.'

Nieuwe situatie

De verdieping bestond voorheen uit een lange gang, met aan weerszijden een aantal kamers. De verdieping is verdeeld in drie achter elkaar liggende ruimtes. In deze ruimtes ligt de **focus op kennisdeling**. Mede door de vergrijzing, waarbij ambtenaren die de pensioensgerechtigde leeftijd bereiken afvloeien, neemt kennisdeling in belang toe. In de eerste ruimte is de **media:scape** van Steelcase geplaatst. Met deze **vergadertafel die sociale en technologische aspecten van samenwerken combineert**, kunnen ambtenaren nu op een actievere manier kennis delen. Hier vinden vaak **digitale trainingen en overleg** plaats. Ook de middelste ruimte is ingericht om intensieve samenwerking te stimuleren. In de achterste ruimte is een **brainstormruimte** gecreëerd, waar medewerkers **op een creatieve manier kunnen overleggen**.

Pomp: "Vanaf het begin is de achterste ruimte continu bezet. We krijgen continu aanvragen binnen van andere teams die hier willen brainstormen."

'Medewerkers komen hier graag en ik zie steeds vaker mensen van andere afdelingen die hier ook een werkplek vinden. Iedereen die hier binnenloopt is enthousiast over de visualisering van het concept en iedereen binnen Het Rijk is nu in de gelegenheid te zien en te ervaren hoe het is om Het Nieuwe Werken te omarmen. We kunnen in de toekomst ook andere verdiepingen op een soortgelijke manier inrichten. Het uiteindelijke doel is dat alle ambtenaren "Ambtenaar voor de toekomst" worden.'

Duurzaam

Met behulp van de laatste duurzame innovaties laat Steelcase in de pilot zien hoe Het Nieuwe Werken in de praktijk kan worden gebracht. Alle leveranciers voldoen tenminste aan de SenterNovem-criteria, maar de meesten streven daar ruim aan voorbij doordat ze net **zoals Steelcase Cradle to Cradle als uitgangspunt hebben**. Een duurzame werkomgeving draait niet alleen om het milieu maar ook om de gezondheid van de medewerkers. De leveranciers hebben bij de productontwikkeling de juiste materialen geselecteerd om een **betere luchtkwaliteit** te bewerkstelligen. Dit wordt ondersteund door de **verspreiding van een inspirerende geur**. Daarnaast zorgt het gebruik van innovatieve producten, verlichtingsmanagement, kleuren, beplanting en branding voor een **inspirerend geheel, waarbij medewerkers zich prettig voelen**. Deze vernieuwde motiverende werkomgeving draagt bij aan het overbrengen van de identiteit van “Ambtenaar voor de Toekomst”.

Als Pomp voor zichzelf en haar team spreekt dat gebruik maakt van de ruimte, merkt ze direct de voordelen: “Het **maakt niet uit waar je gaat zitten**, je kunt binnenwaaien en even je mail checken en weer door naar een volgende afspraak. Per dag zit ik soms wel op twee a drie verschillende werplekken. Dat geeft **een vrijheidsgevoel**. Al mijn spullen zitten in mijn tas en ik heb mijn laptop, dus een clean desk policy is niet eens nodig. We doen alles digitaal. Tussen afspraken door werk ik, bijvoorbeeld in de trein of op het kantoor van het bedrijf waar ik mijn volgende afspraak heb. Je denkt veel minder na over uren, met mail en Twitter is het werk een ononderbroken proces geworden. Daarbij moet je wel opletten dat je werk-privébalans in evenwicht blijft, maar dat went snel. Als het mooi weer is kan je met je team in het zonnetje op het terras gaan zitten en op een ander moment werk je langer door. **Zo werk en geniet je wanneer jij dat wilt.**”

Pomp stelt dat de **productiviteit en effectiviteit van de medewerkers** die van de pilotruimte gebruik maken al **aanzienlijk is verhoogd** en wijdt dit aan met name de digitalisering. “Doordat je online samenwerkt en onderling kennis deelt kun je beter je team samenbrengen. Daarnaast **wordt je netwerk groter** doordat het een kleine stap is om mensen van buitenaf te betrekken. Zij kunnen ook makkelijker hun bijdrage leveren. Op deze manier **gaat samenwerken soepel**, zowel binnen kantoor als tussen de ministeries en binnen de gehele Rijksdienst.”

Datum

Maart 2010

Locatie

Den Haag

Totale oppervlakte

216m²

Aantal werkposities

10

Steelcase producten

B Free lounge

Bix

Media:scape

Think

Amia

Reply

Activa

Partito

FrameOne bench

Share It

Flexbox

Ambtenaar voor de Toekomst

www.voordetoekomst.nl

Steelcase Nederland WorkLife Amsterdam

Tel: +31 (0)20 311 84 10

www.steelcase.nl

M²

Optimaliseer het gebruik van **ruimte**

- De indeling bestaat uit minder individuele werkplekken en is meer gefocust op kennisdeling

Benut het potentieel van **mensen**

- Medewerkers worden gemotiveerd om samen te werken waardoor de brainstormruimte continu bezet is
- Dankzij een stimulerende werkopgeving komen de medewerkers met plezier en vaker op kantoor.

Breng **emotie** in het kantoor

- Het gebruik van innovatieve producten, verlichtingsmanagement, kleuren, planten en branding draagt bij aan het overbrengen van de identiteit van het bedrijf